

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת גלעד קריב

4963/25/פ

הצעת חוק יום לציון המאבק בגזענות, התשפ"ה-2024

- מטרה 1. מטרת חוק זה לקבוע יום לציון המאבק בגזענות בישראל על מנת לקדם סובלנות וקבלת האחר, למנוע תופעות של אלימות על רקע גזעני וכן לשפר את ההיכרות והשיח בין קבוצות שונות בחברה הישראלית.
- יום לציון המאבק בגזענות 2. (א) אחת לשנה, ביום 21 במרץ, היום הבינלאומי למניעת גזענות של האו"ם, יקוים היום לציון המאבק בגזענות בישראל.
- (ב) היום לציון המאבק בגזענות יצוין, בין היתר, בדרכים הבאות :
- (1) בכנסת יוקדש יום מיוחד לנושא המאבק בגזענות במסגרתו יתקיים דיון מיוחד במליאת הכנסת ויתקיימו דיונים בוועדות הכנסת השונות ;
- (2) במערכת החינוך ובמסגרות החינוך הבלתי פורמלי בכל הגילאים, יוקדש זמן לשיח וללימוד נושאים של סובלנות ומודעות לתופעות גזעניות ודרכי ההתמודדות עמן, היכרות עם מאבקים אזרחיים למניעת גזענות, קבלת האחר, החשיבות בקידום חיים משותפים וקיום מפגשי שיח והיכרות בין הקבוצות השונות בחברה הישראלית ;
- (3) צבא ההגנה לישראל והרשות לשירות לאומי-אזרחי יפעלו לקיום שיח ופעולות חינוכיות-ערכיות בהתאם למטרות חוק זה.
- תקציב 3. (ג) חל ה-21 במרץ בימים שישי או שבת, יקוים היום לציון המאבק בגזענות ביום א' שלאחריו.
- מיומן פעילויות לפי חוק זה במוסדות חינוך יהיה על פי תקציב שנתי שיוקצה לכך בתוכנית נפרדת בסעיף תקציב משרד החינוך בחוק התקציב השנתי ; לעניין זה, "תכנית" ו"סעיף תקציב" – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

- ביצוע ותקנות 4. שר החינוך ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.
- תחילה 5. תחילתו של חוק זה בשנת הלימודים התשפ"ו.

ד ב ר י ה ס ב ר

נגע הגזענות מתפשט בחברה הישראלית על כל גווניה, ומוצא את ביטויו במעשי אלימות קשים, המתרחשים על רקע גזעי, לאומי או דתי, ובתדירות הולכת וגוברת. תופעה זו מאיימת על החברה הישראלית, וכל ביטוי של גזענות, מעודד מקרים נוספים.

דוח היחידה הממשלתית במשרד המשפטים לתיאום המאבק בגזענות לשנת 2020 ממחיש את הצורך בחינוך כנגד גזענות ומצביע על מספרים הולכים וגדלים של מקרים גזעניים. מהדוח עולה כי התקבלו פי שלוש יותר תלונות בהשוואה לשנה שקדמה לה. 26% מהתלונות היו בנושא אפליה במתן שירות ציבורי, 19% בנושא התבטאות גזענית, 15% בנושא אפליה בתעסוקה, 11% בנושא פרסום גזעני או סטראוטיפי, 9% בנושא משטרה וגורמי אכיפה, 4% בנושא חינוך ו-3% מהתלונות בנושא ביצוע עבירות ממניע גזעני. 27% מהאירועים המדווחים היו בגין אירועי גזענות נגד יוצאי אתיופיה, 27% בגין אירועי גזענות נגד אנשים מהחברה הערבית, 19% בגין אירועי אפליה נגד חרדים, 7% מהאירועים נגד יוצאי ברית המועצות לשעבר ו-20% נגד אחרים.

לצד הצורך בענישה והרתעה, עולה הצורך הדחוף להנחיל לתלמידי ישראל ערכים של סובלנות וקבלת האחר מחד, ודחיית גזענות, אלימות ושנאת השונה מאידך. הישגים גבוהים יותר במיצ"ב או בבחינות הבגרות, לא יסייעו לחברה הישראלית שילדיה גדלים באווירה של שתיקה והתעלמות מאירועי גזענות, ואף מתן לגיטימציה לאירועים כאלה.

על כן, מוצע לציין מדי שנה את המאבק בגזענות, ביום שבו יתקיימו מפגשי שיח ודיאלוג בין חלקים שונים בחברה הישראלית, וכן פעילות חינוכית-לימודית על חשיבות הסובלנות והחיים המשותפים, היכרות עם מאבקים אזרחיים למניעת גזענות, וקידום סובלנות וקבלת האחר.

לצד הצעה זו, לא מתייחד הצורך בקידום תכנית לימודים כוללת ומקיפה במערכת החינוך על כל סוגיה, והקצאת משאבים משמעותיים למיגור התופעה וקידום סובלנות בקרב תלמידי ואזרחי ישראל.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת מוסי רז וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3439).

הצעת החוק זהה לפ/24/3439 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בתשרי התשפ"ה (28.10.2024)